

Online pénztárgép üzemeltetéséhez kapcsolódó kérdéskörök

Az online pénztárgép bevezetése egy viszonylag széles réteget érint. A gazdasági élet különböző területein (pl. kiskereskedelem, vendéglátás) működnek azok a szereplők, akik tevékenységük során használnak pénztárgépet, vagy azért, mert erre jogszabály kötelezi őket, vagy mert önként vállalták a pénztárgép alkalmazását. Miután az érintettek, a kérdéseket feltevők a hétköznapiak során nem feltétlenül foglalkoznak jogértelmezéssel, azon témakörökhöz kapcsolódó előírásokat, melyek tekintetében gyakran merülnek fel kérdések, igyekszem – bár a jogszabályi hivatkozásoktól nem tudok eltekinteni – mindenki számára érthetően megfogalmazni.

1. Gépi nyugta helyett számla kibocsátása

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 166. § (1) bekezdése értelmében abban az esetben, ha az adóalany azért mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól, mert a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az ellenérték adót is tartalmazó összegét a teljesítésig készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel vagy pénzhelyettesítő eszközzel maradéktalanul megtéríti, és számla kibocsátását az adóalanytól nem kéri, köteles a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére nyugta kibocsátásáról gondoskodni. Ugyanakkor ezen szakasz (2) bekezdése alapján az adóalany nyugta helyett számla kibocsátásáról is gondoskodhat, mely esetben mentesül a külön jogszabályban előírt gépi kiállítású nyugtakibocsátási kötelezettség alól. Az Áfa tv. hivatkozott rendelkezése nem új keletű, ezen lehetőséggel az adóalanyok eddig is élhettek anélkül, hogy erre vonatkozóan külön megkérték volna az adóhatóság állásfoglalását.

Fentiek alapján tehát, amennyiben az adóalany minden egyes ügyletről – a vonatkozó jogszabályokban meghatározott adattartalmú – számlát bocsát ki, akkor gépi nyugtát már nem kell kiállítani, vagyis pénztárgépet sem kell üzemeltetnie. Az alatt, hogy az adóalanyak nem kell pénztárgépet üzemeltetnie, érteni

kell azt is, hogy az online pénztárgép üzembe helyezéséhez szükséges regisztrációs kódot az adóhatóságtól nem kell megigényelni, valamint nem köteles online pénztárgéppel rendelkezni, vagyis nem kell azt megrendelni, illetve beszereznie (megvásárolnia, bérelnie, stb.) sem.

2008. január 1-jét megelőzően a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 7. § (2) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a pénztárgépben a számlával bizonylatolt, készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel teljesített bevételt is rögzíteni kell. Ekkor még valóban szükség volt arra, hogy az adóalany – függetlenül attól, hogy számlát bocsát ki – rendelkezzen pénztárgéppel. Ez a rendelkezés azonban 2008. január 1-jével hatályon kívül lett helyezve (47/2007. (XII. 29.) PM rendelet 5. § (3) bek. a) pont), így a számlák ellenértékét ezen időpontot követően már nem kell a pénztárgépben rögzíteni.

Az Áfa tv. 169. § e) pontja szerint a számlának kötelezően tartalmaznia kell a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének nevét és címét. Vagyis a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő (a továbbiakban: vevő) nevének és címének ismerete nélkül a számla nem állítható ki. Az a bizonylat, amelyik ezen két adatot nem tartalmazza, nem tekinthető számlának, csak nyugtának. A pénztárgép használatára kötelezett adóalany azonban nyugtát kizárólag pénztárgéppel bocsáthat ki. Miután tehát a számla csak az említett személyes adatok birtokában állítható ki, elengedhetetlen a vevő közreműködése. Természetesen mindez adóalany vevő (ún. „céges” vevő) esetében nem jelent problémát. Ugyanakkor a nem adóalany magánszemélynek történő termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás esetében már egyáltalán nem biztos, hogy a vevő meg kívánja adni a számla kibocsátáshoz szükséges adatait, és erre nem is köteles.

Az adózók részéről felmerült az a lehetőség, hogy abban az esetben, ha a vevő nem hajlandó az adatait rendelkezésre bocsátani, akkor a számlán a vevő neve és címe helyett az „ismeretlen vevő”, „készpénzes vevő”, „kp-s vásárló” megnevezést alkalmazzák, esetleg kitalált személyi adatokkal állítják ki a

számlát. Tekintettel arra, hogy a számla kizárólag konkrét adatokat tartalmazhat, nem fogadható el a vevő nevének és címének különböző kifejezésekkel való helyettesítése. Továbbmenve, a számlán csak valós adatok szerepelhetnek, tehát fiktív vevői adatok feltüntetése sem megengedett.

Egy másik megoldási lehetőségként felvetődött, hogy az adóalany azt a vevőt, amelyik nem adja meg adatait a számla kiállításához, nem szolgálja ki, esetleg ezt figyelmeztetésként az üzletében is jelzi. Ez nem adóhatósági kérdés, ugyanakkor fogyasztóvédelmi szempontból aggályokat vethet fel (bár ezt megítélni nem áll módomban). Azonban az mindenképp elgondolkodtató, hogy a mai gazdasági helyzetben bármely gazdasági szereplő megengedheti-e azt, hogy bizonyos potenciális vásárlóerőt jelentő réteget kizár vevői köréből.

A leírtakból az következik, hogy a vevő közreműködésének hiányában meghíúsulhat a számlakibocsátás. Ebben az esetben azonban nincs más lehetőség, a pénztárgép használatra kötelezett adóalanynak gépi nyugtát kell kiállítania. Ez azonban lehetetlen, ha egyáltalán nem rendelkezik pénztárgéppel. Vagyis célszerű felkészülni arra, hogy – hiába tervezi az adóalany azt, hogy mindig számlát ad – szükség lehet a pénztárgép használatára. (Vélemezem, a próbavásárlást végző adóellenőr sem fogja megadni a számlakiállításához szükséges adatait, ugyanakkor igényt tart majd arra, hogy a gépi nyugtát kézhez kapja.)

A pénztárgépek műszaki követelményeiről, a nyugtakisbocsátásra szolgáló forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről, valamint a pénztárgéppel rögzített adatok adóhatóság felé történő szolgáltatásáról szóló 48/2013. (XI. 15.) NGM rendelet (a továbbiakban: NGM rendelet) 1. számú melléklete határozza meg azt a kötelezett kört (adóalanyok, üzletek, mozgóboltok), akik nyugtaadási kötelezettségüknek kizárólag pénztárgéppel tehetnek eleget.

Alapvetően az adóalany által végzett tevékenység jellege határozza meg azt, hogy kötelezett-e pénztárgép használatára vagy sem. Bár az Áfa tv. 166. § (2) bekezdése tevékenységtől függetlenül alkalmazható, mégis vannak olyan tevékenységek, melyek esetében „életszerű”, hogy minden ügyletet számla kísér, ugyanakkor vannak olyanok is, amelyek gyakorlása során ez szinte kivitelezhetetlen. Néhány példa arra, hogy mely – TEÁOR 2008 szerint besorolt – tevékenység folytatása esetén tűnik „életszerűnek” az, hogy minden alkalommal számlát állít ki az adóalany:

55.20 Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás: a vendégnek bejelentkezéskor meg kell adnia az adatait, illetve azok az előzetes foglalás, kapcsolódó idegenforgalmi adó, károkozás/nemfizetés okán ismertek; 77.11 Személygépjármű kölcsönzése: bérbeadáskor a személyazonosító okmányokat elkérlik, a bérleti szerződésben a bérlo személyes adatai szerepelnek; 95.11 Számítógép, -periféria javítása: a szolgáltatást igénybe vevő a garancia esetleges érvényesítése céljából megadja az adatait. A következő tevékenységek esetén azonban nem feltétlenül fűződik minden vevőnek érdeke ahhoz, hogy számlát kapjon, ennél fogva valószínűleg a nevét/címét sem fogja megadni: 56.10 Éttermi, mozgó vendéglátás; 95.23 Lábbeli, egyéb bőráru javítása.

2. Online pénztárgép üzemeltetési helyének megváltozása

2.1 Üzemeltetési hely tartós megváltozása

Az NGM rendelet alkalmazásában üzemeltetési helynek minősül az a pénztárvételi hely, ahol az üzemeltető a pénztárgépet használja. Az adóalany köteles az online pénztárgép üzembe helyezését – az üzembe helyezést megelőzően – PTGREG adatlapon bejelenteni az adóhatósághoz. Ezen bejelentésben meg kell jelölni a pénztárgép üzemeltetési helyét is.

Amennyiben a pénztárgép üzemeltetési helye megváltozik, az NGM rendelet 52. § (1)-(2) bekezdése értelmében a pénztárgép használatára kötelezett üzemeltetőnek ezt az erre a célra rendszeresített nyomtatványon az adóhatósághoz be kell jelentenie, méghozzá az üzemeltetési hely megváltoztatásának időpontját megelőző 5. napig. Ha a pénztárgép üzembe helyezése még nem történt meg, de az üzemeltető már rendelkezik üzembe helyezési kóddal, amin a rossz (korábbi, nem megfelelő vagy hibás) üzemeltetési hely szerepel, akkor a PTGREG-MOD lap kitöltésével van lehetősége az üzemeltetési hely adatainak (vagyis az üzlet nevének és címének, illetve rövid nevének és címének) módosítására. Az üzlet rövid nevét és címét úgy kell megadnia, hogy az az itt feltüntetett módon fog megjelenni az online pénztárgép által kibocsátott bizonylat fejlécében. Ha a pénztárgép üzembe helyezése már megtörtént, az üzemeltetési hely adatait a PTGTAXUZ adatlapon lehet módosítani. Az adatlapon meg kell jelölni az üzemeltetési hely megváltoztatásának tervezett időpontját is. A bejelentés alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervere módosítja a pénztárgépben a pénztárgép üzemeltetési helyére vonatkozó adatokat. Az üzemeltetőnek

a bejelentésen túl feladata még az is, hogy az üzemeltetési hely megváltozásának időpontját és az új üzemeltetési hely címét a pénztárgépnaplóba bejegyezze.

Az egyedi mentesítéssel érintett pénztárgépekre a fentiekől eltérő szabályok vonatkoznak. Amennyiben az üzemeltető az online adatszolgáltatás tekintetében az NGM rendelet 3. §-a szerinti egyedi mentesítésben részesült, az üzemeltetési hely megváltozását – amennyiben a pénztárgép új üzemeltetési helye tekintetében is egyedi mentesítésben részesül – nem kell bejelentenie, miután ez esetben az adatok megváltoztatását, a fejléc adatok átállítását a műszerész végzi el, így erről a szerviz fog az adóhatóság részére adatot szolgáltatni. Az egyedi mentesítéssel érintett pénztárgépek esetében az üzemeltetési hely megváltozásának időpontját és az új üzemeltetési hely címét a pénztárgépnaplóba a műszerésznek kell bejegyeznie.

A pénztárgép használatra nem kötelezett adóalanynak szintén nem kell bejelentenie az üzemeltetési hely megváltozását (kivéve, ha az online kapcsolatot választja). Esetükben a módosítást nem az adóhatóság végzi el, hanem a műszerész feladata, hogy rögzítse a pénztárgépnaplóba a változás időpontjára és az új címre vonatkozó adatokat, valamint hogy ezt az adóhatóság felé jelentse. Amennyiben a pénztárgép használatra nem kötelezett az online adatkapcsolatot választja, nincs szükség a szerviz közreműködésére, vagyis ennek költsége megspórolható.

Az adóhatóság korábbi értelmezése szerint az üzemeltetési hely megváltozását abban az esetben is be kellett jelenteni, ha az üzemeltető egyes telephelyei között helyezte át a pénztárgépet. A gyakorlat azonban rámutatott arra, hogy ez bizonyos esetekben nehezen kivitelezhető. Ezért az az álláspont alakult ki, hogy a pénztárgép üzemeltetési helyének megváltoztatását csak abban az esetben kell bejelenteni, ha az üzemeltetési hely tartósan megváltozik, az adóalany például: korábbi állandó üzemeltetési helyhez képest mozgó árusként folytatja a tevékenységet, illetve fordítva; korábbi állandó üzemeltetési helyhez képest változó telephelyen értékesít, illetve fordítva; korábbi mozgóárusítás helyett változó telephelyen üzemelteti a pénztárgépet, illetve fordítva.

2.2 Változó telephely

Változó telephelyről, pontosabban változó üzemeltetési helyről akkor beszélhetünk, ha az adóalany ugyanazt a pénztárgépet több üzemeltetési helyen is használja. Például egyik telephelyén a délelőtti folyamán, másik telephelyén pedig délután végez termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást, és a két telephelyen felváltva használja a pénztárgépet. Egy másik változat, hogy hétköznap az egyik, hétvégén pedig a másik üzlethelyiségében üzemelteti a pénztárgépet. Ugyanez a helyzet, ha az adóalany csak hétvégén végez pénztárgép használatra köteles tevékenységet és szombaton az egyik helyen, vasárnap pedig egy másik helyen használja a pénztárgépet. Természetesen még számos variáció létezik. (Ugyanakkor nem minősül változó üzemeltetési helynek az, ha az adóalany szezonálisan folytatja tevékenységét, s annak helye a különböző időszakokban eltér egymástól.)

Lényeges azonban, hogy az adóalany köteles a pénztárgép használatának feltételeit a nyitva tartás teljes időtartama alatt biztosítani. Ebből az következik, hogy abban az esetben, ha átfedés van a két, vagy több üzemeltetési hely nyitva tartása között, egyazon pénztárgépet több telephelyen nem üzemeltethet, vagyis minden telephelyén külön-külön be kell üzemeltetnie egy-egy pénztárgépet.

A PTGREG adatlap 5.0 verziójától lehetőség van a pénztárgép változó üzemeltetési helyének – üzembe helyezés előtti – bejelentésére, illetve módosítására. E célra a nyomtatvány PTGREG-VALT lapja szolgál. Változó telephely esetén a pénztárgéppel előállított bizonylat fejlécében a „VÁLTOZÓ ÜZEM. HELY” felirat jelenik meg. Amennyiben a pénztárgép üzembe helyezése már megtörtént, a változó üzemeltetési helyet bejelenteni, illetve megváltoztatni a PTGTAXUZ adatlapon lehet.

3. Online pénztárgép értékesítéséről kiállított számla tartalma

A kérdés többnyire úgy vetődik fel, hogy az 50 ezer forintos állami támogatás az online pénztárgép bruttó vagy nettó árából kerül levonásra. Erre vonatkozóan a nyugtaadási kötelezettség pénztárgéppel való teljesítésére kötelezett adóalanyoknak a pénztárgép jogszabályban meghatározott, online kapcsolatra képes, adóügyi ellenőrzési egységgel rendelkező pénztárgépre való 2013. évi cseréjéhez nyújtott támogatásról, valamint ezzel és az online kapcsolatra képes, adóügyi ellenőrzési egységgel rendelkező

pénztárgép bevezetésével összefüggésben egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 16/2013. (VI. 3.) NGM rendelet 11. § (2) bekezdése tartalmaz előírást.

Az online pénztárgép értékesítője (a továbbiakban: eladó) a pénztárgép – támogatással nem csökkentett – eladási áráról állítja ki a számlát. Tehát az eladási ár magában foglalja a támogatás összegét és természetesen az általános forgalmi adó összegét is. A számla alapján fizetendő eladási árból a támogatás összege beszámítással kerül rendezésre, az eladási árból fennmaradó összeg pedig az üzemeltető által pénzeszközzel, vagy egyéb módon rendezendő.

Mindez egy példán szemléltetve: Az eladó a számlán az online pénztárgép eladási áráként 139.700 Ft-ot tüntet fel. Ebből az adó alapja 110.000 Ft, az áfa összege pedig 29.700 Ft. Az 50.000 Ft támogatási összeget az eladó az üzemeltető által átadott támogatás igénylésére jogosító kód alapján beszámítja, a különbözetként fennmaradó 89.700 Ft-ot pedig az üzemeltető az eladónak készpénzzel, bankkártyával kifizeti, illetve egyéb módon rendezi.

A kapcsolódó számviteli elszámolás egy külön témakör, mely jelen cikkben nem kerül kifejtésre.

CSIKÁSZ ÉVA

*Adóügyekben legyen mindig jól értesült, olvassa
a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szaklapját, az*

ADÓVILÁG

című folyóiratot

○ **főszerkesztő:**
dr. Vida Ildikó
a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke

○ **megjelenik:**
havonta
(évente kétszer duplaszám)

○ **FIGYELEM!**
Az előfizetéssel
2 kreditpont jár!

előfizetési díj
2014. évre:
17.993,- Ft

A folyóiratot megrendelheti e-mail címiünkön:
rendeles@kompkonzult.hu,
VAGY HONLAPUNKON HAMAROSAN ONLINE ELŐFIZETÉSSSEL IS!

Cím: KOMP Konzult Kft. 1114 Budapest Villányi út 11-13.
Fax: 381 3022

*A lappal kapcsolatos felvilágosítást a 381 3021 telefonszámon kérhet,
vagy keresse fel honlapunkat.*

www.kompkonzult.hu